

Mratín – Měšice

Na první pohled mají tyto dvě obce v Polabí společné jen první písmeno ve svém názvu. Že to tak úplně není, že mají společného mnohem víc než je právě na ten první pohled zřejmé, to by měl ukázat náš dnešní výlet. Přijeli jsme do Mratína a trochu se rozhlédli. Místní nám k tomu připravili „Náměstíčko“, tak toto místečko pojmenovali a ještě jej doplnili malým mratínským menhirem a lavičkami.

Že **Mratín** již dávno není tou zemědělskou obcí jak býval to vidí každý kdo sem přijede. Typické venkovské domky mizí nebo se přestavují a když se staví tak z gruntu, rovnou pořádné vily jako ve městě. Aby na to zemědělství nezapomněli úplně, uchovali na návsi průčelí zřejmě posledního statku s datem vzniku 1808 nad vraty. Tehdy neexistující červená zámková dlažba na nájezdu do vrat asi nikoho kromě památkářů příliš netrápila.

Náměstíčko se statkem je tedy pěkné ale pro náš výlet by to bylo trochu málo. Naštěstí je tu několik kilometrů vzdálená obec **Měšice**. Tam se kdysi (v 17. století) stalo něco, co se doslova dotklo Mratína a my se na to podíváme, stačí ujít pár stovek metrů na okraj obce a začíná být jasné o co jde.

Od toho 17. století totiž vlastnil měšické panství sahající až k Mratínu český **šlechtický rod Nosticů**. Těm se podařilo zásadně změnit charakter rovinaté polabské krajiny vysazením rozsáhlých bažantnic a hlavně dostat do krajiny spousty vody. A nebyla to voda z Labe i když je odtud vzdálené necelé čtyři kilometry, k vytvoření celého řetězce překrásných lesních rybníků stačil Líbeznický potok se svými několika přítoky a my teď u toho posledního velkého **Mratínského rybníka** stojíme na hrázi proti bývalému mlýnu. Líbeznický potok se na své cestě bažantnicemi a přilehlými loukami větví do drobných potůčků a plní tak nejen rybníky a malé tůňky ale zvlhčuje i přilehlé rákosiny. Nevíc tenhle potok na své pouti do Labe několikrát mění své jméno. Z Líbeznického se brzy stává Mratínský aby se po pár kilometrech stal potokem Mlýnským.

A když jsme u těch mlýnů tak ten který zdobí Mratínský rybník je teď přímo proti nám. Kdy se tu mlelo naposledy si asi vzpomenou jenom pamětníci, ale původní stavení je opravené, mlýnský náhon vytvářející malý vodopád je zrekonstruovaný, trávníky posekané, okolí pečlivě upravené, tedy vcelku parádní místo.

Zmínil jsem šlechtický rod Nosticů kteří spravovali měšické panství od 17.století. Nebyli ale z daleka první, protože Měšice založili již ve 13. století pražští johanité a přišli i další vlastníci. Nás ale zajímá místní krásná příroda, rozsáhlé bažantnice a rybníky, tak kdo byl z těch Nosticů tak prozíravý?

Byl to hrabě **František Antonín Nostic – Rieneck**. Tento Nostic nebyl jen tak někdo, měl velké zásluhy o české království a Čechy považoval za svou vlast (i když byl tak trochu Němec), dokonce byl jmenován nejvyšším purkrabím pražským. Sám byl iniciátorem mnoha staveb v Čechách, zmiňme snad tu nejznámější, stál v roce 1781 u zrodu **Stavovského divadla** (původně Nosticova) vůbec první takové scény v Praze v níž zazněla poprvé slavná Mozartova opera Don Giovanni dirigovaná samotným Mozartem.

Další důležitou stavbou byl zámek v Měšicích. A jaká byla jeho představa? Vyjádřil se pravděpodobně asi takto: **Přeměna krajiny musí být součástí grandiozního plánu výstavby celého barokního zámeckého areálu.** To se psala druhá polovina 18.století. Naše vycházka a také kronika chce ukázat že i po několika staletích se té krásné přírody uchovalo ještě docela dost.

Opouštíme první trojici rybníků, žlutá turistická značka nás navádí do prudkého zalesněného svahu a po pár desítkách metrů ještě strmější pěšina pro změnu zase dolů. Tak to je již trochu moc, jde o nohy, s přelámanými bychom daleko nedošli. Podle vedlejší (i když delší) pěšiny je jasné že nejsme z daleka první kdo se zbytečnému adrenalinu radši vyhnul. A je tu další rybník, pár desítek metrů od něj koňská farma a opět se noříme do lesa. A v něm „velké překvapení“ **Dolní měšický rybník**, na jeho břehu skvělé místo na malou svačinku.

Tak vstávat, ještě pár stovek metrů bažantnicí, potom kolem památné měšické lípy a jsme v Měšicích před vchodem do zámku.

Tak tenhle původně rokokový zámek, jenž se později stal hlavním sídlem Nosticů nechal postavit hrabě František Antonín Nostic – Rieneck (Rieneck hrabství v říši na řece Rýnu) v letech 1767 – 1775 podle plánů stavitele a architekta A. Hofeneckera. Rozsáhlý zámecký park byl původně založen jako francouzská zahrada. Dnes po mnoha letech je upraven jako anglický park.

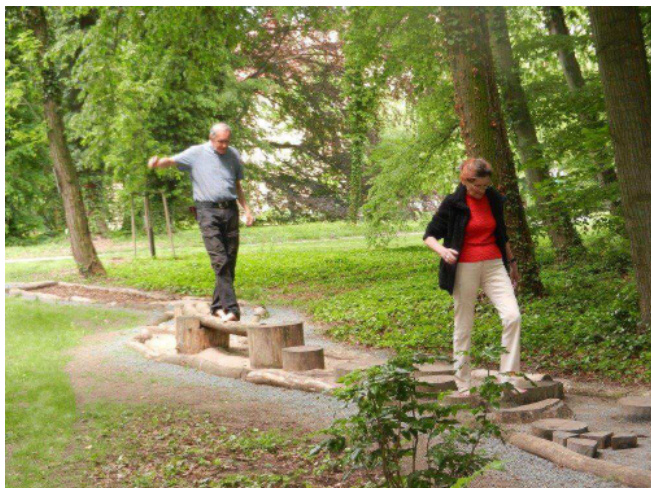
Nosticům byl zámek zestátněn v roce 1946, v roce 1948 zde byla zřízena politická škola ROH. V roce 1996 v rámci privatizace jej převedla vláda bezúplatně na obec Měšice. Zastupitelstvo se dohodlo s neziskovou nadací na zřízení „**centra integrované onkologické péče**“. Je tedy v zámku který postupně prochází obnovou léčebna dlouhodobě nemocných onkologických pacientů. S některými se nám podařilo pohovořit, jsou velmi spokojeni, nejen v nádherném prostředí v jakém žijí ale i s poskytovanou péčí. Snad je to tak u všech nemocných.

Zámek vzhledem ke zdravotnickému využití není veřejnosti přístupný, ale je možné se zde seznámit s mnoha zajímavostmi z jeho historie. Má pozoruhodnou sochařskou výzdobu, vzácná památka je i zámecká kaple nebo hodinový stroj nad vchodem, ten je dílem Sebastiána Londenspergera pražského královského hodináře jenž byl správcem věžních hodin katedrály Svatého Víta, ty pochází z doby Rudolfa II.

Nosticové si také zakládali na vzdělání, jedním ze tří vychovatelů na zdejším zámku byl Josef Dobrovský český kněz, historik a filozof. Dobrovský pobýval na zámku v Měšicích jako domácí učitel plných 11 let.

Takovou malou ale užitečnou atrakcí je v zámeckém parku „Hmatová stezka“. S nejrůznějšími druhy povrchu, šiškami, ostrým šterkem, oblázky počínaje a různými dřevěnými nástrahami konče, vše je potřeba projít bosky. Vždyť doba kdy si naše pokolení zkazilo chodidlovou klenbu, přišla právě s tím kdy jsme se poprvé obuli. Tak si to alespoň po letech vyzkoušíme. Odvážlivců se našlo dost!

O zajímavostech a kráse zámeckého anglického parku by se dalo psát ještě dlouho, tak ještě alespoň na závěr, o jižní, vlastně čelní straně zámku, obrovská volná travnatá plocha před ním dává vyniknout jak zámecké budově tak sochám na jejím okraji a po stranách barevným bukům, staletým solitérům.

Sochy Héraklés a Atlanté, postavy z antických bájí, vlastně polobozi s nadlidskou silou

Náš výlet za přírodou kterou by v polabské fádňi krajině málokdo čekal pomalu končí. Pokud si dobře vzpomínám turistu jsme za to dopoledne nepotkali ani jednoho. Upřímně, nechyběli nám, jsou místa kde o sebe zakopávají, to je konec romantiky. Nám k tomu ještě přálo příjemné teplé počasí a nakonec jsme se i přesně trefili do hodinového intervalu autobusu směr metro Letňany.

Mratín a Měšice 31.5. 2019.

Vycházku připravil Mirek Bernát
Fotky jsme pořídili společně s Jarmilou Kočovou